

ЕТНОМУЗИКОЗНАВСТВО

УДК 398.8:930.25](086.7):378.4(477.83-25)''1916''

ДО ІСТОРІЇ ФІЛІАЛУ ВІДЕНСЬКОГО ФОНОГРАМАРХІВУ У ЛЬВІВСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ¹

Ірина ДОВГАЛЮК

*Кафедра української фольклористики імені академіка Філарета Колесси,
Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Університетська, 1/345, Львів, Україна, 79602,
тел.: (+38032) 293 47 20, e-mail: iradovhalyuk@gmail.com*

Навесні 1916 року у ректора Цісарсько-Королівського університету у Львові Казімежа Твардовського виникла ідея заснувати при філософському факультеті університету фонографічний архів як філіал Віденського фонограмархіву. Задум ректора підтримали і на засіданні Колегіуму професорів факультету. Відтак був розроблений проект майбутнього фонограмархіву, продумана його структура, прорахований кошторис. За підтримкою К. Твардовський листовно звернувся до директора Віденського фонограмархіву Зігмунда Екснера. Прохання про відкриття філіалу було скероване і до Міністерства культури та освіти у Відні. Однак Перша світова війна, а згодом розпад Австро-Угорської імперії завадили реалізації проекту.

Ключові слова: фонограмархів, Віденський фонограмархів, Львівський університет, Казімеж Твардовський, фольклор.

З початком звукового документування фольклору та поступовим нагромадженням рекордованих фонографічних валків гостро постало питання їхньої подальшої долі. Тож належно оцінивши вартість прирваних матеріалів і зрозумівши неможливість негайного опрацювання згромаджених фонограм у Європі приступили до створення спеціальних інституцій для їх зберігання – фонограмархівів. На зламі XIX–XX століть такі установи запрацювали у Відні (1899), Берліні (1900) та Парижі (1900). Незадовго вони заслужено стали не лише місцем прихистку фонографічних валків, але й осередками народознавчих студій. Архіви, як згодом влучно підмітив видатний американський етномузиколог Бруно Неттл, для етномузикологів мали відіграти таку ж роль, як бібліотеки для представників інших наук [14, р. 17].

У Галичині, незважаючи на піонерство у застосуванні фонографа для звукового документування музичного фольклору та значні досягнення у цій дослідницькій сфері, про потребу заснування фонограмархіву заговорили лише наприкінці 1908 року. Така інституція, за поради Лесі Українки й підтримки членів Етнографічної комісії Наукового товариства імені Шевченка, мала запрацювати при Культурно-історичному музеї НТШ. Однак багатообіцяюча ініціатива, заледве розпочавшись, була призупинена з настанням Першої світової війни.

¹ Принагідно хочу скласти подяку багатолітньому директору Віденського фонограмархіву, професору, доктору Дітріху Шуллеру та працівнику Віденського фонограмархіву Крістіану Ліблу за зичливу допомогу та консультації при написанні статті. Особливо щиро дякую своєму колезі, доценту Андрію Вовчаку за співпрацю у пошуку та здобутті архівних документів.

Та, окрім проекту членів ЕК НТШ, у Львові була й інша спроба заснувати фонографічний архів. Подібний задум 1916 року виник також і у Цісарсько-Королівському університеті імені цісаря Франса І у Львові². Утім, наразі, незважаючи на загалом непересічну сторінку в історії цього вищого навчального закладу, про такий епізод у його літописі фактично мало що відомо. У науковій літературі про намір закласти в університеті фонограмархів побіжно згадав у своїй статті лише багатолітній директор Віденського фонограмархіву Дітріх Шуллер [15, р. 62]. З'ясувати ж бодай засадничі епізоди цієї історії допомогли нечисленні документи, які містяться в Архіві Австрійської академії наук у Відні (Archiv der Österreichischen Akademie der Wissenschaften) та Державному архіві Львівської області у Львові.

Загалом, історія заснування при університеті архівної інституції була пов'язана з ініціативною та різносторонньою діяльністю Віденського фонограмархіву Цісарсько-королівської академії наук. Заснований не лише як збірка фонограм, але й дослідницький науковий центр, столичний архів активно підтримував подібні осередки, виступав за уніфікацію засад функціонування таких установ [11], ініціював відкриття мережі архівів-філіалів не лише у власній імперії, але й за її межами. Задля полегшення процесу утворення і координації таких дочірніх інституцій було навіть видано зразок нормативного договору та розроблено низку регулятивних документів [10, р. 1–2]. Відомо, наприклад, що 1909 року архів-філіал Віденського фонограмархіву розпочав свою роботу у Цюріху [15, р. 62]. Ймовірно, низка філій була також відкрита і в інших містах Європи³.

Пrawdopodobно, ідею співпраці зі столичним архівом фонограм ректорові Львівського університету, професору Казімежу Твардовському⁴ підказав викладач/лектор цього ж університету Юліуш Теннер⁵. Затія, вочевидь, видалася

² Сьогодні Львівський національний університет імені Івана Франка.

³ Призбирували у Віденському архіві й приватні фонографічні колекції. Наприклад, улітку 1914 року було попередньо домовлено про передання до архіву оригінальної колекції фоноваликів із записом польської народної музики, які зібрав польський мовознавець та етнограф, гімназійний учитель, а згодом директор Татранського музею в містечку Закопане Юліуш Зборовський (1888–1965). Взамін йому було пообіцяно значно “міцніші” копії валків. Однак цим планам зашкодила Перша світова війна [15, р. 63].

⁴ Казімеж Твардовський (1866–1938) – філософ, логік, педагог, суспільний діяч, засновник Львівсько-варшавської філософської школи. Вивчав філософію у Віденському університеті (1885–1889). Докторський ступінь здобув 1892 року у Відні, там само і звання доцента (1894). Професор (1895), завідувач кафедри філософії (1895–1930), декан філософського факультету (1900–1901, 1904–1905), ректор (1914–1917) Львівського університету. Був почесним доктором Варшавського та Познанського університетів, почесним членом Познанського наукового товариства і Наукової каси ім. М'яновського, Дійсним членом польської Академії наук, засновником (1904), почесним членом Філософського товариства у Львові і його пожиттєвим президентом, багатолітнім президентом Товариства вчителів середніх і вищих шкіл у Львові. Започаткував перший у Польщі філософський журнал “Przełąd Filozoficzny” (Варшава), а також “Ruch Filozoficzny” (Львів) [3, арк. 65–79, 148–151].

⁵ Юліуш Теннер (1861–1922) – народився 1861 року у Львові. Середню освіту здобував спочатку у Львові, а з 1872 року у Відні. Навчався в університетах Львова, Відня та Липська, де студіював історію, сучасну мову та літературу. Вчився у Драматичній школі, по закінченні якої працював артистом у театрі м. Зальцбург (Австрія). Через сімейні обставини не закінчивши університетських студій, працював урядником у генеральній дирекції залізниці у Відні (1886–1887), а відтак на різних чиновницьких посадах. Врешті, був призначений цісарським радником при господарському суді у Львові (1907). Окрім основної праці, займався публіцистикою, 1907 року очолив Львівську спілку видавців і друкарів. Переклав низку прозових творів і поезій польських авторів на німецьку. Брав участь у численних урочистостях у Відні, Львові та інших містах як читець поезії. Займався розробкою теоретичних проблем “живого слова”, що врешті вилилося у написання та публікацію книг “Естетика живого слова” (1904) та “Техніка живого слова” (1906), а також статей: “Про форму в поезії” (1907), “Кілька думок про сучасне акторське мистецтво” (1908). Викладав курс практичного мистецтва

К. Твардовському перспективною і 27 березня 1916 року він надіслав директору Віденського фонограмархіву, професору Зігмунду Екснеру⁶, листа з пропозицією заснувати при філософському факультеті Львівського університету філіал (чи, як його тоді називали, “дочірню інституцію”) довіреної йому столичної установи. У своєму посланні К. Твардовський покликався на згадані вище регулятивні документи, очевидно, будучи із ними вже знайомим.

Ініціюючи нову справу, К. Твардовський попередньо, як видається, ґрунтовно прозондував перспективи нового починання. Свідченням фахового підходу до вирішення запланованого є, наприклад, його добра поінформованість про фольклорне багатство краю. У листі до З. Екснера він, зокрема, запевняв віденського вченого, “що зважаючи на специфіку коронної землі” [8, р. 1] результати проекту мають бути високими. Ректор планував у разі прийняття у Відні позитивного висліді та залагодження фінансових питань запросити З. Екснера виступити перед викладачами університету.

Попереднє рішення започаткувати фоноархів у Львівському університеті К. Твардовський, очевидно, прийняв самостійно, можливо, хіба у неофіційній обстановці радився з цього приводу з колегами. Бо у зверненні до З. Екснера він писав: “Хочу цю можливість (*заснування фонограмархіву*. – *І. Д.*) обговорити на наступному засіданні Колегіуму професорів філософського факультету і не сумніваюся, що цей проект буде сприйнятий з якнайбільшою готовністю до реалізації” [8, р. 1].

Загалом, К. Твардовський був непересічною, багатогранною особистістю. За спогадами сучасників, він відвідував різноманітні концерти академічної музики, “був дуже музикальний і добре грав на фортепіано. Навчаючись у Віденському університеті, він слухав лекції відомого австрійського музичного критика Едуарда Гансліка, був прихильником його естетики, відтак критично ставився до сучасних тенденцій у академічній музиці. Раз на місяць у К. Твардовського відбувалася товариська вечірка, збиралися професори з різних факультетів університету” [1, с. 49]. Саме на таких зібраннях могли порушувати і найрізноманітніші актуальні на той час теми для дискусій. Ймовірно, що приводом до обговорення була і проблема фонографування фольклору, а також і запропонований ректором проект заснування у Львові “фонобібліотеки”.

Свою підтримку ідеї створення філіалу фонограмархіву в університеті, очевидно, надав К. Твардовському і відомий музикознавець, медієвіст, етнограф, дослідник народної музики Адольф Євстахій Хибінський⁷. Розпочавши з листопада

декламації у Львівській політехніці. З березня 1909 по листопад 1921 року працював на посаді лектора Львівського університету. Викладав курс “Елементи мистецтва читання” [2, арк. 1, 2, 4, 11, 17].

⁶ Зігмунд Екснер (1846–1926) – акустик, фонетик, одним із засновників порівняльної фізіології. Директор Фізіологічного інституту при Віденському університеті, перший директор Віденського фонограмархіву.

⁷ Адольф Євстахій Хибінський (Adolf Chybiński, 1980–1952). Народився у Кракові. В Ягелонському університеті студював класичну філологію та германістику, Мюнхенському університеті – музикологію, Мюнхенській Академії музичного мистецтва – композицію. 1908 року захистив докторську дисертацію. 1912 року після габлітації на приват-доцента історії та теорії музики філософського факультету Львівського університету, оселився у Львові. На габлітаційній лекції був присутній Гвідо Адлер. 1919 року А. Хибінський отримав звання професора. У 1917–1927 роках викладав теорію музики також і у Консерваторії польського музичного товариства у Львові. Після війни переїхав до Польщі де у Познанському університеті очолив кафедру музикології та викладав історію ставропольської музики, теорію музики, польський музичний фольклор. Автор понад 600 публікацій, серед яких і праці з етномузикології. У музично-етнографічній практиці використовував фонограф [1].

1912 року працю у Львівському університеті, він уже наступного 1913 року очолив першу в Галичині, та й загалом у Польщі, кафедру музикології” [1, с. 57], яка хоч і мала статус автономної науково-педагогічної інституції, входила у структуру філософського факультету університету. А. Хибінський був приятелем К. Твардовського, відвідував його славнозвісні вечірки, інколи вони разом бували на концертах. Відомо, зокрема, що “під час приїзду до Львова диригента Фелікса Вайнгартнера, під батуту якого наприкінці 1913 року прозвучала симфонія Ліста ‘Фауст’, Хибінський разом з Твардовським супроводжували маестро до готелю” [1, с. 49]. Оскільки А. Хибінський, як можна здогадуватися, знав про фонографічні здобутки галичан, зокрема, Ф. Колесси, та, мабуть таки, добре орієнтувався й у значенні фонографування для народномузичних досліджень, він міг також зі свого боку підтримати помисел ректора заснувати в університеті фонограмархів. Тим більше, що вчений вважав дослідження народної музики важливою галуззю музикологічних досліджень, на чому наголошував навіть у своїй інавгураційній лекції, яку дав у Львівському університеті [1, с. 56–57].

Лист К. Твардовського до З. Екснера фактично став першим кроком на шляху створення львівського університетського фоноархіву. Та не чекаючи на відповідь з Відня, вже 29 березня 1916 року ректор виніс проект заснування нової інституції для обговорення на засідання Колегіуму професорів філософського факультету університету. Як проходила дискусія – невідомо, збереглися хіба скупі рядки протоколу, у якому писалося: “Магніфіценція ректор професор [Казімеж] Твардовські, вносить пропозицію заснувати філію Фонографічного архіву Віденської академії наук у формі Інституту⁸ при ц[ісарсько] к[оролівському] університеті у Львові під керівництвом комісії, складеної з представників відповідних наук і зробити в тій справі старання до ц[ісарсько] к[оролівського] Міністерства віросповідання та освіти” [5, арк. 23].

За таку пропозицію ректора присутні члени Колегіуму професорів проголосували одногосно. Серед тих, хто підтримав ініціативу К. Твардовського, були: декан факультету, який вів засідання, Станіслав Толочинський, його заступник Вільгельм Брухнальський, інші відомі вчені, зокрема, Олександр Колесса, Михайло Грушевський, а також керівник кафедри антропології, етнограф, антрополог і лінгвіст Ян Чекановський, мистецтвознавець Ян Болос-Антоневич та інші.

Як було вирішено на Колегіумі професорів, до Міністерства культури та освіти у Відні надіслали офіційне звернення за підписом заступника декана філософського факультету В. Брухнальського, датоване 29 квітнем цього ж 1916 року. У листі продекан від імені членів Колегіуму просив сприяння у створенні при Львівському університеті філії Віденського фонограмархіву. “Дочірній інститут буде організований як інтегрований університетський інститут на філософському факультеті (як складова філософського факультету)” [10, р. 2], – було сказано у листі.

У посланні до Міністерства було також висловлено низку думок стосовно організації праці нової інституції. Незважаючи на ініціативу створення архіву працівниками власне філософського факультету, до роботи в архівній установі планували залучити представників різних наукових дисциплін, зацікавлених у фонографічних дослідженнях. Зокрема, за пропозицією Колегіуму, керувати інститутом повинна була спеціальна Комісія, що мала складатися із професорів

⁸ Інститути, кафедри та заклади були структурними підрозділами факультету.

філософського, а можливо, ще й медичного факультетів⁹. Із її членів планували обрати і керівника нової інституції.

На Колегії професорів, очевидно, обговорили і питання наповненості фоноархіву відповідними матеріалами. Тож керівництво міністерства було запевнене, що нова дочірня інституція, а отже і центральний фоноархів, зможе розраховувати на збагачення колекцій як народними піснями, так і діалектними пробами, рекордованими від руського, польського та єврейського населення. “Записані таким чином етнографічно-фольклористичні матеріали своєю різноманітністю навряд чи будуть перевершені якоюсь іншою коронною землею, – зазначалось у листі. – Фоноархів цісарської Академії наук зможе просто немислимо збагатити свої зібрання з досі недосліджених нею територій і водночас започаткувати нові напрямки для дослідження культури населення цієї землі” [10, р. 2].

У листі до Міністерства було порушено також питання фінансування нової установи [10, р. 2]. Спираючись на нормативні документи, розроблені у Віденському архіві, та враховуючи розрахунки, які запропонував механік віденського університету Людвік Кастагни, у Львові був обчислений і кошторис проекту. Вартість заснування дочірнього інституту, на думку львів'ян, мала становити 858 крон, а разом із облаштуванням приміщення – 1 000 крон. Розуміючи, що для ефективної роботи архіву важливою була не лише його поява, але й постійне наповнення новими матеріалами, передбачили й кошти, необхідні для покриття поточних витрат, і, насамперед, на рекордування нових фольклорних матеріалів. На це львів'яни просили виділяти щорічно ще по 1 000 крон.

Відправивши листа до Міністерства культури та освіти, очевидно, задля додаткової підтримки своєї ініціативи, 2 травня 1916 року К. Твардовський знову листовно апелював до З. Екснера. Він відіслав віденському професору копію звернення професорів філософського факультету до міністерства, а у супровідному коментарі попросив особисто підтримати ініціативу львів'ян у відповідних столичних інституціях. К. Твардовський запевнив З. Екснера, що “стосовно усіх деталей з організації в університеті філіалу архіву ми будемо цілковито дотримуватися усіх вказівок його керівництва” [9, р. 1].

Однак наразі так і не вдалося з'ясувати, чи отримали університетські професори бодай якусь відповідь з Відня на свої звернення. Принаймні, таких документів відшукати не вдалося. Найімовірніше, їх і не було, зважаючи на непросту військово-політичну ситуацію, яка склалася в імперії влітку 1916 року: наступальні дії Південно-Західного фронту під командуванням О. Брусилова у червні-вересні призвели до численних втрат, які понесла австро-угорська армія. Військові дії позначилися і на роботі університету. Вже у жовтні 1916 року К. Твардовський від імені Сенату університету закликав професорів філософського факультету з розумінням поставитися до тимчасових труднощів, спричинених війною. З документа випливає, що в університеті у зв'язку з воєнним становищем не працювала низка кафедр, а деякі викладачі не читали заплановані лекційні курси [6, арк. 34–35]. Тож така ситуація вочевидь аж ніяк не сприяла творенню нової інституції.

⁹ Залучення до праці фонограмархіву медиків було не випадковим. У Франції, наприклад, з допомогою фонографа ще наприкінці XIX століття проводилися інтенсивні дослідження фізіології людини. Зокрема, у Французькій академії наук 29 листопада 1897 року була прослухана доповідь “Фізіологія людини. Вивчення звуків мови на фонографі”. Фонографічні фонетичні дослідження проводили і спеціалісти Інституту глухонімих [13]. Та й ініціатором і керівником Паризького фонографічного архіву при Антропологічному товаристві заснованому 1900 року став французький антрополог і лікар Леон Азуле.

Певним підтвердженням того, що архів при університеті заснувати так і не вдалося, стали ініціативи А. Хибінського, які він запропонував задля поживлення дослідницької роботи кафедри музикології після закінчення війни. Уже в лютому 1919 року вчений звернувся до нової влади – Міністерства віросповідань і народної освіти Польщі у Варшаві – з проханням про одноразову дотацію у розмірі 300 польських марок “для купівлі щонайменше 2 фонографічних апаратів” [4, арк. 144] для музично-етнографічних досліджень і щорічну допомогу у розмірі 200 марок для “консервації фонографічних записів” [4, арк. 144]. Своє прохання вчений мотивував тим, що з початку заснування кафедри, вона не отримала жодної матеріальної підтримки й існувала винятково за рахунок його приватних ініціатив [4, арк. 143]. Тож якби були зроблені хоча б якісь кроки у заснуванні архіву і придбана бодай якась фонографічна техніка, без якої подібна установа існувати не змогла б, А. Хибінський не розпачав би стосовно відсутності звукозаписувальної техніки, а скористався б уже існуючою на факультеті.

Утім, успішній реалізації починання К. Твардовського за підтримки Колегії професорів філософського факультету, як і фоноархівним ініціативам ЕК НТШ, завадила Перша світова війна, а відтак і розпад імперії. Добрі наміри львів'ян залишилися хіба в проектах. Та в історії заснування фоноархіву у Львівському університеті все ж залишилося чимало нез'ясованих сторінок. Зокрема, дивним залишається те, чому ані сам К. Твардовський, ані згодом В. Брухнальський жодного разу у своїх листах до віденських очільників навіть не згадали, що у Львові на 1916 рік уже була потужна база для фонографічного осередку. Завдяки О. Роздольському, Ф. Колессі, а також В. Шухевичу і С. Томашівському, у Галичині на той час було згромаджено декілька тисяч фонограм народної музики. Не було взято до уваги і наявність чималого досвіду цих збирачів у фонографуванні фольклору, яких можна було задіяти до роботи у новоствореному архіві. Це був би доволі вагомий аргумент для позитивного вирішення у Відні долі пропонованого проекту. А оскільки участь у засіданні Колегіуму професорів брав О. Колесса, не згадати про це просто не могли. Та й сам К. Твардовський не зле, як виглядає з його листів до З. Екснера, орієнтувався у народознавчих досягненнях галичан. Подібну позицію університетської професорської спільноти можна хіба потрактувати, як дещо упереджене ставлення до місцевих дослідників народної музики.

Тож ініціатива К. Твардовського та Колегіуму професорів Львівського університету засвідчила їх розуміння важливості нагромадження та збереження для подальших наукових студій звукових документів народної культури. І хоча багатообіцяльний проект зреалізувати так і не вдалося, це починання, мабуть таки, було одним із приводів до нової спроби НТШ-івців відновити 1924 року розпочате перед війною формування фонограмархіву при Культурно-історичному музеї НТШ. Цей почин дав врешті хоч порівняно мізерний, та все ж результат: на 1939 рік у архіві музею містилося 189 воскових валиків [7, арк. 1]. Звісно, це було не багато, але при відповідному фінансуванні та підтримці держави така інституція могла би доволі скоро наповнитися численними фонограмами, тисячі яких містилися на той час у приватних колекціях і О. Роздольського, і Ф. Колесси, і Р. Гарасимчука та й інших галицьких фонографістів. Однак такої волі як не було тоді, так і немає донині, валики, призбирані впродовж першої половини ХХ століття у Галичині, досі розпорошені по різних архівних збірках Львова.

Список використаної літератури

1. *Граб У.* Музикологія як університетська дисципліна: Львівська музикологічна школа Адольфа Хибінського / Уляна Граб. – Львів, 2009. – 178 с.
2. Державний архів Львівської області (далі – ДАЛО). – Фонд 26. – Оп. 5. – Спр. 1868. – 17 арк. – Особова справа викладача Теннера Юліуша.
3. ДАЛО. – Фонд 26. – Оп. 5. – Спр. 1860. – 157 арк. – Особова справа професора Твардовського Казімежа. Т. 1.
4. ДАЛО. – Фонд 26. – Оп. 5. – Спр. 2014. – 223 арк. – Особова справа професора Хибінського Адольфа. Т. I.
5. ДАЛО. – Фонд 26. – Оп. 7. – Спр. 706. – 57 арк. – Протоколи засідань Ради професорів.
6. ДАЛО. – Фонд 26. – Оп. 7. – Спр. 708. – 103 арк. – Розпорядження Міністерства віросповідань і освіти, переписка з ними і ректором та інші матеріали.
7. Приватний архів акад. Філарета Колесси у Львові. – Папка № 93. – Од. зб. 2. – 1 арк. – Список предметів.
8. Archiv der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, Forschungseinrichtungs-Akten, Phonogrammarchiv, B. 1. Allgemeine Akten, Zl. 4437/1916. – P. 1.
9. Archiv der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, Forschungseinrichtungs-Akten, Phonogrammarchiv, B. 1. Allgemeine Akten, Zl. – 4489/1916. – 2 p.
10. Archiv der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, Forschungseinrichtungs-Akten, Phonogrammarchiv, B. 1. Allgemeine Akten, Zl. – ad 4489/1916. – 3 p.
11. Austria. Phonogrammarchiv, Austrian Academy of Sciences // http://www.unesco.org/webworld/nominations/en/austria_2/index.htm
12. *Ładygin Z.* Głosy z przeszłości / Zbigniew Ładygin // *Tatry*. – Nr. 4 (18). – 2006, jesiń. – S. 61–64.
13. *Marichelle M.* Etude des sons de la parole par le phonographe (Académie des Sciences, 29 novembre 1897) // <http://www.hervedavid.fr/francais/phono/academie%20125.htm> – доступно 20. 11. 2014.
14. *Nettl B.* Theory and Method in Ethnomusicology / Bruno Nettl. – Glencoe, 1964. – XII + 300 p.
15. *Schüller D.* Das Phonogrammarchiv und seine internationalen Beziehungen. Ein persönlicher Bericht über die letzten vierzig Jahre / Dietrich Schüller // *Das audiovisuelle Archiv*. – Wien, 1999, September. – Nr. 45: AGAVA. – P. 62–72.

Стаття надійшла до редколегії 11.09.2014

Прийнята до друку 21.10.2014

**TO THE HISTORY OF THE BRANCH OF VIENNA PHONOARCHIVE
IN UNIVERSITY OF LVIV**

Iryna DOVHALYUK

*Filaret Kolessa Ukrainian Folkloristics Department,
The Ivan Franko National University in Lviv,
str: Universytetska, 1/345, Lviv, Ukraine, 79602,
tel.: (+38032) 239-47-20; e-mail: iradovhalyuk@gmail.com*

In spring 1916 by president of Imperial-Royal University in Lviv Kazimierz Twardowski appeared idea to establish the phonogramarchive by Faculty of Philosophy at the University, as a branch of the Vienna phonogramarchive. The idea of president was supported at the meeting of the College faculty professors. Therefore drafted the project of future phonogramarchive, thought its structure, calculated estimate.

K. Twardowski wrote to the director of the Vienna phonogramarchive Sigmund Exner for support. The request for the opening of the branch was sent to the Ministry of Culture and Education in Vienna. However, the First World War, and later collapse of the Austro-Hungarian Empire prevented the project.

Key words: phonogramarchive, Vienna phonogramarchive, Lviv University, Kazimierz Twardowski, folklore.